

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

Міністерство освіти і науки України

Херсонський державний аграрно-економічний університет

(м. Херсон-Кропивницький, Україна)

University of East London, England, UK

Samarkand State University, Samarkand city, Uzbekistan

Jindal Global University, Delhi, India

Тернопільський національний педагогічний університет імені Володимира Гнатюка (м. Тернопіль, Україна)

Університет Григорія Сковороди в Переяславі

(м. Переяслав, Україна)

Криворізький державний педагогічний університет (м. Кривий Ріг, Україна)

Українська державна льотна академія (м. Кропивницький, Україна)

Донецький державний університет внутрішніх справ

(м. Кропивницький, Україна)

ГО «Асоціація психології бізнесу»

ГО «Центр арттерапевничної допомоги "Ресурс"»

Збірник тез

за матеріалами

Міжнародної наукової конференції

«Сучасна психологія в Україні»

10 квітня 2026 року

УДК 37.01 2

Відповідальний за випуск: Акімова Н.В.

Друкується за рішенням Вченої ради економічного факультету Херсонського державного аграрно-економічного університету протокол № 9 від 23 квітня 2026 року

Автори опублікованих матеріалів несуть повну відповідальність за достовірність та об'єктивність наданої інформації

Матеріали Міжнародної науково-практичної конференції «Сучасна психологія в Україні»: збірник матеріалів (10 квітня 2026, м. Херсон-Кропивницький, Україна) / за заг.ред. Акімова Н.В., Кравчук О.В. Херсон-Кропивницький, ХДАЕУ, 2026. 454с.

Збірник містить матеріали Міжнародної науково-практичної конференції «Сучасна психологія в Україні» за основними напрямками: психолінгвістика, нейропсихологія та психологія бізнесу; кіберпсихологія та психологія штучного інтелекту; клінічна і патопсихологія; психологічне профілювання; нові терапевтичні підходи та практики у психології.

Збірник адресовано науковцям, викладачам, здобувачам вищої освіти та всім зацікавленим особам. За виклад, зміст, достовірність і грамотність опублікованих матеріалів відповідають автори.

@ ХДАЕУ, 2026

Слободянюк В. М. ПСИХОЛОГІЧНИЙ ВПЛИВ РЕЛІГІЙ ВИСОКОГО КОНТРОЛЮ	336
Тернавська Т. А. РЕФЛЕКСІЯ ОСОБИСТІСНИХ РЕЗУЛЬТАТІВ ЯК ІНДИКАТОР ПРОФЕСІЙНОЇ САМООРГАНІЗАЦІЇ ВИКЛАДАЧА ЗВО	341
Хубберт Н. М. ТРАВМА ВІЙНИ ЯК ЧИННИК ТРАНСФОРМАЦІЇ КРИЗИ СЕРЕДИНИ ЖИТТЯ	344
Секція V. НОВІ ТЕРАПЕВТИЧНІ ПІДХОДИ ТА ПРАКТИКИ У ПСИХОЛОГІЇ	
Андріяш Н. О. ПСИХОЛОГІЧНИЙ ПОТЕНЦІАЛ МЕТОДУ АФІРМАЦІЙ	348
Балякіна Г. О. ПСИХОЛОГІЧНІ ОСОБЛИВОСТІ ПЕРЕЖИВАННЯ ТРИВАЛОЇ ВОЄННОЇ ЗАГРОЗИ МЕШКАНЦЯМИ ВЕЛИКИХ МІСТ	351
Боденчук М. С. ТЕАТРАЛІЗОВАНЕ ІНТЕРВ'Ю: СТРУКТУРА, МЕХАНІЗМИ ТА ПЕРШІ ЕМПІРИЧНІ ДАНІ ІННОВАЦІЙНОГО МЕТОДУ ГРУПОВОЇ ПСИХОКОРЕКЦІЇ ОНЛАЙН	356
Борщ О. С. ВПЛИВ НАЯВНОСТІ ДІТЕЙ НА РІВЕНЬ ЕМПАТІЇ У МЕДИЧНИХ ПРАЦІВНИКІВ	361
Гайдук О. С. РОЛЬ ГЕРОЯ ЯК БЕЗПЕЧНОЇ ПСИХОЛОГІЧНОЇ ДИСТАНЦІЇ У МЕТАФОРИЧНОМУ КВЕСТИ-НАРАТИВІ	365
Новорун Т. V. APPROACHES AND PRACTICES OF GENDER THERAPY IN PSYCHOLOGICAL SUPPORT OF FAMILIES IN MODERN CONDITIONS	369
Гузій Н. Є. ПОДОЛАННЯ ДИСОЦІАЦІЇ ТА ДЕПЕРСОНАЛІЗАЦІЇ ЧЕРЕЗ СИМВОЛІЧНУ ЕКСТЕРНАЛІЗАЦІЮ ТРАВМАТИЧНОГО ДОСВІДУ У ДОРΟΣЛИХ ЛЮДЕЙ	373
Гуль Х. І. ПОРІВНЯЛЬНИЙ АНАЛІЗ ТОКСИЧНИХ ТА ЗДОРОВИХ СТОСУНКІВ У МІЖОСОБИСТІСНІЙ ВЗАЄМОДІЇ	378
Єлкова В. В. ВПЛИВ СОЦІАЛЬНИХ ОЧІКУВАНЬ НА ПЕРЕЖИВАННЯ СОРОМУ У ЖІНОК (25–35 РОКІВ)	384
Затайдух Н. О. ПСИХОЛОГІЧНИЙ СУПРОВІД ЖІНОК У КРИЗІ СЕРЕДИНИ ЖИТТЯ: СУЧАСНІ ПІДХОДИ ТА ПРАКТИКИ	389
Кисленко А. Ю. САМОСПІВЧУТТЯ (SELF-COMPASSION) ЯК РЕСУРС ПСИХОЛОГІЧНОЇ СТІЙКОСТІ: ПРАКТИЧНІ ІНСТРУМЕНТИ ВІДНОВЛЕННЯ	392
Копил О. В. ВИКОРИСТАННЯ СЕНСОРНОЇ ОБІЗНАНОСТІ ТА РУХУ В РОБОТІ З ТРАВМАТИЧНИМ ЗАЦПЕНІННЯМ	394
Кузьмич О. О. ТРАНСФОРМАЦІЯ САМОСПРИЙНЯТТЯ ЖІНКИ МІГРАНТКИ: ВІД ЕКСПРЕСИВНОГО ПРОФІЛЮВАННЯ ДО РЕСУРСНОЇ СТАБІЛІЗАЦІЇ ЗА ДОПОМОГОЮ МАК	399

6. Yuliawati, L., Wardhani, R. A. A. K., & Ng, C. G. (2024). A scoping review of Tabletop Role-Playing Game (TTRPG) as psychological intervention: Potential benefits and future directions. *Psychology Research and Behavior Management, 17*, 2885-2903. <https://doi.org/10.2147/PRBM.S474442>

Hovorun Tamara Vasylivna

*Doctor of Psychological Sciences, Professor at the Law School,
Institute of Behavioral Sciences, Jindal Global University, Delhi, India,*

Kikinezdi Oksana Mykhailivna

*Doctor of Psychological Sciences, Professor at the Department of Psychology,
Ternopil Volodymyr Hnatiuk National Pedagogical University, Ukraine,*

Chernetska Anna Yaroslavivna

*Master's degree,
Lviv, Ukraine*

APPROACHES AND PRACTICES OF GENDER THERAPY IN PSYCHOLOGICAL SUPPORT OF FAMILIES IN MODERN CONDITIONS

Relevance of the topic is determined by the aggravation of traditional crisis phenomena in modern families in the conditions of war and the weakening of the foundations of family functioning. Psychological science and practice have accumulated considerable experience in providing psycho-consultative and psychotherapeutic assistance to families in difficult life circumstances and crises (Katolyk, 2012; Tytarenko, 2017; Westbrook, Kennerley & Kirk, 2014). The choice of specific psychotherapeutic tools depends not only on the essence of the client's request but also on the specialist's personal preferences, his/her professional competence in well-known areas of psychotherapy, as well as the ability to understand modern problems affecting family life (Hovorun et al., 2019, p.7-27); Kisarchuk, 2015; Korobka & Vasiutynskyi et al.,2019).

The gender approach, as a scientific paradigm for analyzing the psychological aspects of family and interpersonal relationships, opens up new opportunities for understanding phenomena related to differences in male and female behavior, which became the goal of this research. Social expectations, roles, and normative requirements significantly affect the expression of gender characteristics and their integration into social life. The identity of both sexes, associated concepts, stereotypes, and hierarchical structures reflecting processes of gender differentiation, are being studied. Thus, the subject of gender therapy involves teaching women and men more flexible behavioral strategies, specifically the development of assertiveness in women and in men with increased anxiety, which helps to overcome gender stereotypes and effectively resolve gender-role conflicts (Hovorun & Kikinezdi, 2004).

Gender therapy addresses the following key objectives: rethinking personal ideas about oneself and life scenarios determined by traditional role distributions; development of the ability to reevaluate one's own capabilities and aspirations; activation of personal resources to choose individual strategies for self-realization; optimization of interpersonal relations based on equality.

Psychological assistance to the family in overcoming gender differences is considered within the following directions: Psychological education: informing about the rights and opportunities of both sexes; Insight: forming awareness of the causes of one's own problems and reflection on gender-role behavior; Gender resocialization: development of practical skills for parity-based interaction; "I-We" integration: developing the ability for self-determination and self-control in mastering new models of family life organization.

The study of various psychotherapeutic approaches to overcoming family crises with a gender component was based on a conditional division into internally and externally oriented methods. The first group of schools and techniques focuses on working with personal characteristics, deep aspirations, and values. Externally oriented models, in

contrast, teach effective behavior and communication, as well as self-regulation of emotional states (aggression, fear, anxiety, depression, etc.)

A generalization of both domestic and foreign approaches to gender psychotherapy allows the conclusion that its emergence is mainly due to the need to support families in difficult life circumstances. Typically, classical approaches to family work (upbringing, prevention of psychological violence) were ineffective without rethinking the gender foundations of family functioning. Balancing social and psychological roles between men and women becomes the primary step towards resolving family dysfunctions. One method involves organizing discussions with the participation of both spouses and a psychologist, or group sessions with family couples, during which age and gender stereotypes regarding “proper” male and female roles are analyzed. The aim of this stage of therapy is to undermine established gender stereotypes that restrict personal development for both sexes, and to help spouses reconsider their notions of the "natural" roles of men and women. The specialist’s task at this stage is to encourage the couple to question the unquestioned legitimacy of traditional role distribution and the advantages justifying inequality in marital life. It should be noted that integrating gender issues into family therapy is justifiable only when it does not contradict the basics of ethno-cultural identity.

The second stage of therapeutic support for couples is characterized by the development of empathic perception of the opposite sex, since gender transformations of personality are impossible without a deep awareness of one's own "Self", limited by the influence of gender stereotypes. Although the psychological pressure of gender stereotypes is very powerful, it can still be weakened and limited through awareness and activation of the need for self-fulfillment. The main direction of such gender resocialization is to expand the socio-psychological space for individual growth regardless of their sex, as well as for the development of egalitarian relationships.

The conclusion at this stage lies in the realization: “My and his (her) gender psychological traumas,” “What I have lost in myself due to the pressure of gender stereotypes,” which stimulates internal readiness for gender transformations. Gestalt

therapists emphasize that gender development should be considered through the lens of a broad ecosystem, realizing that gender role expectations and norms are not universal and permanent, and expanding one's own gender maps stimulates personal transformation.

At the third stage of psychotherapy, the focus is primarily on a woman mastering her "true voice," expanding her range of roles, and transforming the basics of the family ecosystem on the principles of parity. It is at this stage of gender resocialization that a woman learns to "speak out loud" about her needs and aspirations, to get rid of depressive states caused by a sense of economic secondary status and dependence. A woman free from stereotypes is self-sufficient, capable of flexible behavior without losing herself. A similar process of "internal gender transformations" occurs in work with men. The psychotherapist encourages men to shift gender levers of power from a predominantly "male" side toward equilibrium, that is, homeostasis of family life as a whole.

Being a male or female client does not automatically mean conforming to the most widespread stereotypical ideas of appropriate or inappropriate gender behavior. The gender approach in counseling presupposes equality of sexes in seeking ways out of difficult situations through personal choice - not just as a man or a woman, but as an individual, creating the strength of the individual self regardless of gender. Differentiating coping strategies by sex in the counseling process (offering cognitive-emotive psychotechniques to women, targeting discussion and refutation of irrational thoughts, and behavioral therapy for men) is an expression of sexism.

Conclusions. Domestic and international experience with the introduction of gender psychotherapy has proven its effectiveness on the condition of purposeful transformation of gender orientations through psychoeducation, empathetic immersion into the family and social roles of the other sex, and the conscious acquisition of androgyny as a condition for release from gender stereotype pressure and for behavior universalization. Implementing the concept of gender in the dynamics of family roles allows for alignment of the socio-economic statuses of spouses through a partnership-based redistribution of power. Recognizing the influence of gender stereotypes on the emergence of family conflicts,

psychotherapists advocate for the ideology of equal rights, responsibilities, and opportunities.

Bibliography:

1. Hovorun, T., & Kikinezdi, O. (2004). *Gender psychology*. Akademiya Publishing Center.
2. Hovorun, T. V., Kiz, O. B., & Kikinezdi, O. M. (2019). Gender therapy as an innovation in psychologists' work with young couples. In N. I. Tavrovetska (Ed.), *Innovative technologies for the development of personality's psychological resources: Collective monograph* (pp. 7-27). Vyshemyrskyi V.S.
3. Katolyk, H. V. (Ed.). (2012). *Children and youth psychotherapy: Theory and practice in modern scientific research: Collective monograph*. Astrolabiya.
4. Kisarchuk, Z. G. (Ed.). (2015). *Psychological assistance to victims of crisis traumatic events: Methodical guide*. Logos Publishing.
5. Korobka, L. M. (Ed.). (2019). *Community in conditions of military conflict: Psychological strategies of adaptation: Collective monograph*. Imeks-LTD.
6. Tytarenko, T. M. (Ed.). (2017). *Methods for increasing the socially adaptive potential of a person experiencing the consequences of traumatic events: Methodological recommendations*. Imeks-LTD.
7. Westbrook, D., Kennerley, H., & Kirk, J. (2014). *An introduction to cognitive behaviour therapy*. Svichado.

Гузій Наталія Євгенівна

здобувач другого (магістерського) рівня вищої освіти,

Акімова Наталія Володимирівна

доктор психологічних наук, професор кафедри соціальних та поведінкових наук,

Херсонський державний аграрно-економічний університет, Україна